

Probiotica in diervoeding

Relatie met behoefte Europese consument

Marinus van Krimpen

Probiotica vormde onlangs het thema op een symposium in Lelystad. Probiotica, zoals levende gisten en melkzuurbacteriën, kunnen een positieve bijdrage leveren aan prestaties en gezondheid van dieren. Hierdoor vormen ze een mogelijk alternatief voor antimicrobiële groeibevorderaars (AMGB's). Voordat een probioticum in het voer verwerkt mag worden, dient de Europese Commissie op basis van een uitgebreid onderzoeksdossier een erkenning te verlenen. De consument stelt hoge veiligheidseisen aan voedsel van dierlijke oorsprong. Probiotica verhogen de voedselveiligheid, onder andere door hun remmende invloed op Salmonella's.

Meer onderzoek is echter nodig om probiotica met specifieke eigenschappen te ontwikkelen. Producenten van probiotica moeten wel transparant zijn naar de consument door aan te tonen dat probiotica veilig zijn voor mens, dier en milieu.

De kansen voor probiotica nemen toe als gevolg van de wens van de consument om in de veehouderij minder antibiotica te gebruiken, omdat dit een verhoogd risico op resistente bacteriën met zich meebrengt. Omdat probiotica de gewenste maagdarmflora stimuleren dragen ze bij aan verbetering van het dierenwelzijn en het milieu.

Belang probiotica

Voor de geboorte is het maagdarmkanaal van een big steriel. Maar in twee dagen tijd is dit volledig gekoloniseerd met verschillende soorten bacteriën. De mest van de zeug en de omgeving leveren de belangrijkste bijdrage aan de vorming van de microflora van het jonge dier. De samenstelling van de microflora in de maag en darm is echter constant onderhevig aan interne en externe factoren. Via de mengvoergrondstoffen

en via additieven (probiotica maar ook prebiotica die als voedingsstof voor probiotica dienen) kan de verhouding van de verschillende bacteriën in het maagdarmkanaal positief beïnvloed worden. Voor jonge biggen kan het zinvol zijn om tijdens stressmomenten een probioticum te geven, zodat de gunstige darmbacteriën gestimuleerd worden en het optreden van diarree voorkomen kan worden. Daarnaast stimuleren probiotica de immuniteit en produceren ze gezondheidsbevorderende producten zoals o.a. vitamines en enzymen.

In het verleden zijn probiotica soms aangeprezen als "wondermiddel" tegen alle mogelijke aandoeningen. Steeds meer blijkt dat probiotica alleen effectief zijn als ze voor specifieke toepassingen ingezet worden. Wanneer de omstandigheden voor gezondheid en productie optimaal zijn, is er weinig voordeel te verwachten van het toepassen van probiotica. Er is dan immers al een stabiele effectieve microflora aanwezig.

Communicatie naar consument

Bij de aanschaf van voedsel van dierlijke oorsprong vindt de consument goed dierenwelzijn en een 'natuurlijke' vorm van dierenhouderij steeds belangrijker. Probiotica kunnen hieraan een belangrijke bijdrage leveren, bijvoorbeeld als alternatief voor antimicrobiële groeibevorderaars. Het is echter wel van belang om de consument ervan te overtuigen dat probiotica

geen negatieve bijwerkingen hebben voor de volksgezondheid en het milieu.

Samengevat

Het werkingsmechanisme van probiotica vertoont overeenkomsten met dat van AMGB's, zodat ze als een mogelijk alternatief hiervoor ingezet kunnen worden. Er zijn tijdens het symposium echter weinig onderzoeksresultaten gepresenteerd waaruit een duidelijk effect van probiotica op verbeterde prestaties en gezondheid van varkens werd aangetoond. Met de huidige kennis van zaken over probiotica zijn we er daarom nog niet. In de laatste bijdrage van het symposium werd de noodzaak benadrukt om probiotica te ontwikkelen met specifieke eigenschappen, die heel gericht toegepast kunnen worden. Ook zou er meer onderzoek uitgevoerd moeten worden naar de werking van probiotica wanneer ze gecombineerd worden met prebiotica of andere voedingsbestanddelen

